

Dreptul

ISSN 1857-3185

VINERI

11 februarie

2011

Anul X

nr. 5 (360)

8 pagini – 3 lei

Săptămînal juridic

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

**Infractorii minori
se reprofilează de la furt
și jaf spre viol și omor**

pag. 3

**Dialog și cooperare între
MAI și Misiunea OSCE
în Moldova**

pag. 4

**Republica Moldova –
parte a Strategiei UE
pentru Regiunea Dunării**

pag. 5

APCE este gata să ofere suport Republicii Moldova în implementarea reformelor democratice

Prim-ministrul Vlad Filat a avut o întrevedere cu Mevlut Cavusoglu, președintele Adunării Parlamentare a Consiliului Europei, potrivit Direcției comunicare și relații cu presa a Executivului.

Premierul Vlad Filat a salutat prezența președintelui APCE la Chișinău și l-a felicitat pe Mevlut Cavusoglu cu ocazia realegerii în funcția de președinte al APCE.

„Republica Moldova își dorește cât mai rapid să

a Guvernului, care urmează a fi implementate în acest an. Vlad Filat a precizat că țara noastră se bucură de sprijinul partenerilor de dezvoltare, ceea ce impune și mai multă responsabilitate.

Premierul a spus că în anul 2010 țara noastră a înregistrat o creștere economică de aproape 7%, deficitul bugetar fiind de 2,5% și inflația de 8,1%.

„În 2011 creșterea economică se va menține. Noi ne dorim ca aceasta să fie resimțită de cetățenii Republicii Moldova, din acest considerent protecția socială a cetățenilor este o prioritate pentru Guvern”, a spus premierul.

Mevlut Cavusoglu a felicitat premierul cu ocazia alegerii în funcție și crearea noului Guvern. Președintele APCE a spus că susține reformele demarate de Guvernul de la Chișinău

și parcursul european al Republicii Moldova. „Noi susținem integrarea europeană a Republicii Moldova, inclusiv liberalizarea regimului de vize cu Uniunea Europeană”, a specificat președintele APCE. Oficialul a mai spus că APCE este gata să ofere suport Republicii Moldova pe calea implementării reformelor democratice din țara noastră.

Un subiect al discuției a vizat situația politică din țară, reforma constituțională și alegerea președintelui țării. În acest sens, Vlad Filat a spus că Republica Moldova nu ar suporta noi alegeri și s-a arătat optimist că de această dată, țara noastră va avea parte de stabilitate pentru următorii patru ani.

De asemenea, oficialii au vorbit despre crearea condițiilor investiționale favorabile, dar și despre intensificarea relațiilor bilaterale.

„Succesul integrării europene a Moldovei depinde de susținerea tuturor partidelor parlamentare”

Succesul integrării europene a Republicii Moldova va depinde și de faptul dacă toate partidele parlamentare vor avea drept scop susținerea destinației europene. În prezent, aproape jumătate din cetățenii țării au o rezervă în privința calității lor de europeni. De această părere este Bruce Jackson, unul dintre militanții americani activi pentru democrație în spațiul fostei Uniuni Sovietice.

Expertul a menționat într-un interviu că a vorbit cu liderul PCRM, Vladimir Voronin, și cu Mark Tcaciuk, și că acești politicieni au foarte mari îndoieli că vor să fie parte a Europei, cu sistemul ei economic și cu valorile ei, cu ONG-uri și presă puternice, și unde poți fi concediat foarte ușor de către societatea civilă și de către electorat. Bruce Jackson consideră că PCRM se simte încă foarte incomfortabil în legătură cu acest tip de democrații active.

O altă problemă, notează expertul, este incapacitatea coaliției de guvernare de a se prezenta în deplinătatea ei. „De prea mulți ani i-au lipsit două voturi. Avem practic o a treia încercare de a o lua ferm pe un drum european și asta este o problemă”, a menționat Bruce Jackson.

Expertul găsește însă și un avantaj pe care îl deține Republica Moldova, și anume faptul că are o conducere tânără, atractivă. „Oamenii de la externe, oameni ca Leancă, ca Filat, sînt atrăgători și cu posibilitățile date de puterea tinereții”, a subliniat Bruce Jackson.

El este convins că un plus pentru procesul integraționist al Republicii Moldova îl prezintă și suprafața redusă a acesteia în comparație cu alte țări mari din UE. La intrarea în Europa o țară mică se mișcă mai repede de două sau trei ori decât țările mari cum ar fi Polonia sau România, ultimei i-au trebuit aproape 9 ani pentru a fi acceptată în UE.

Bruce Jackson a mai spus că și Uniunea Europeană se simte vinovată pentru felul cum a tratat Moldova. „Sărăcia acestei țări ar trebui să fie jenantă pentru toată Europa, la un moment dat a fost chiar mai săracă decât Haiti, și asta era în emisfera noastră, nu i s-au oferit aceleași oportunități ca statelor baltice sau balcanice, și nu este nici un motiv moral pentru existența acestei discrepante”, a spus Bruce Jackson.

Bruce Jackson este fondatorul proiectului „Democrații în tranziție”, un critic activ al politicii Rusiei în regiunea din imediata ei vecinătate și membru fondator al Comitetului Statelor Unite pentru NATO.

Începe ziua cu DREPTUL!

Spania este interesată în intensificarea relațiilor comerciale cu Republica Moldova

Prim-ministrul Vlad Filat a avut o întrevedere cu ambasadorul Extraordinar și Plenipotențiar al Spaniei în Republica Moldova, cu sediul la București, Estanislao de Grandes Pascual, potrivit Direcției comunicare și relații cu presa a Guvernului.

Discuția s-a axat pe posibilitățile de intensificare a relațiilor de cooperare dintre cele două state, inclusiv în domeniul economic și educațional.

Estanislao de Grandes Pascual l-a felicitat pe Vlad Filat pentru succesul obținut în alegerile care au avut loc în noiembrie 2010 și alegerea sa în funcția de prim-ministru al Republicii Moldova.

„Puteți conta pe suportul nostru în atingerea obiectivelor stabilite de țara dumneavoastră. Sîntem siguri că drumul Moldovei spre Uniunea Europeană este deschis, iar țara dumneavoastră se află pe calea cea dreaptă”, a spus ambasadorul.

Estanislao de Grandes Pascual a menționat că Spania este interesată de intensificarea relațiilor comerciale cu Republica Moldova. În acest sens, el a solicitat lista întreprinderilor de stat ce urmează a fi privatizate, precizînd că oamenii de afaceri din țara sa doresc să investească în Republica Moldova.

„Noi ne dorim relansarea în forță a relațiilor moldo-spaniole și consolidarea investițiilor ce vor fi făcute în Moldova

de către oamenii de afaceri din Spania”, a menționat ambasadorul.

Oficialul a precizat că țara sa își dorește să intensifice cooperarea la capitolul studierea limbii spaniole în instituțiile de învățămînt din țara noastră. În context, Estanislao de Grandes Pascual a anunțat că, în scurt timp, în Republica Moldova va sosi un lot de cărți în limba spaniolă, iar pentru acest an, numărul de burse acordat tinerilor din Republica Moldova, ce vor studia în această țară, a fost majorat.

Vlad Filat a mulțumit pentru deschiderea pe care o are Guvernul Spaniei față de Republica Moldova.

„Vreau să mulțumesc pentru suportul constant acordat Republicii Moldova, dar în mod special pentru grija pe care o purtați față de conaționalii noștri care se află în țara dumneavoastră”, a spus prim-ministrul.

Vlad Filat a menționat că își dorește intensificarea relațiilor cu Spania, inclusiv la capitolul economic. Premierul a spus că Moldova are nevoie de investițiile spaniole, precizînd că Guvernul de la Chișinău depune eforturi în vederea creării unui climat investițional favorabil.

„Guvernul de la Chișinău este plenar angajat în implementarea Programului de guvernare, care este unul ambițios și presupune mai multe reforme. Integrarea europeană a țării noastre este o prioritate absolută și în acest sens se depun toate eforturile”, a spus prim-ministrul.

◆ **Flash****Pașapoartele biometrice pentru copii sînt mai ieftine**

Cetățenii Republicii Moldova vor putea perfecta pașapoarte cu date biometrice, pentru copii, la prețuri mai reduse.

Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor a anunțat, că prețul eliberării acestui tip de document pentru copiii cu vârsta de la 7 la 12 ani va fi micșorat cu 21 la sută, iar pentru copiii de pînă la 7 ani - cu 44 la sută.

Astfel, un pașaport cu date biometrice, pentru copiii între 7 și 12 ani, va costa 670 lei, iar pentru copiii de pînă la 7 ani - 480 lei. Costul pentru perfectarea și eliberarea pașaportului cu date biometrice pentru adulți este de 850 lei pentru 30 zile.

De la 1 ianuarie 2011, cetățenii R. Moldova sînt documentați exclusiv cu pașapoarte biometrice. Eliberarea pașapoartelor cu date biometrice se efectuează la recomandarea Uniunii Europene în perspectiva liberalizării regimului de vize între Republica Moldova și țările-membre ale UE.

De 2 săptămîni, 6 deținuți ai penitenciarului din Soroca sînt în greva foamei

Purtătorul de cuvînt al Departamentului Instituțiilor Penitenciare susține că deținuții trebuie să se conformeze regulilor din închisoare.

„Înțelegem perfect că normele de detenție înseamnă anumite limitări impuse deținuților, dar cu toate acestea, există anumite rigori și ei trebuie să se conformeze. Toți deținuții aflați în greva foamei sînt monitorizați de către personalul medical al instituției”, a subliniat Ana Racu. Aceasta a mai adăugat că deținuții care declară greva foamei nu pot fi alimentați forțat.

Deținuții protestează față de condițiile inumane de detenție. Ei spun că stau înghesuți în celule, iar hrana pe care o primesc nu este bună.

De asemenea, ei se plîng că doar 30 de minute pe zi au acces la apă potabilă. Condamnații afirmă că vor continua greva foamei pînă conducerea penitenciarului va lua măsuri și le va îmbunătăți cîtuși de puțin condițiile de detenție.

Intervenția statului pentru a stopa majorările prețurilor, trebuie să fie una decisivă și imediată

Intervenția statului pentru a stopa majorările nejustificate ale prețurilor, trebuie să fie una decisivă și imediată, consideră expertul în finanțe, business și administrare, Gheorghe Costandachi.

El a declarat că statul are mai multe instrumente pentru a interveni în această situație. „În primul rînd, este vorba de instrumentele fiscale. Analizele și studiile ne demonstrează că rezervele la partea de venituri a bugetului sînt enorme și ar fi suficiente de a majora salariile bugetarilor de cîteva ori. Totodată, este necesar de a elabora plafoane la formarea prețurilor. În acest caz efectul social pozitiv s-ar face observat imediat, iar prețurile ar deveni unele atrăgătoare pentru toate păturiile sociale”, consideră expertul.

De asemenea, el este de părere că se impune necesitatea creării unei structuri de stat, care ar putea să elaboreze metodologii de formare a prețurilor de piață și să monitorizeze nivelul de rentabilitate a prețurilor. În același timp, statul trebuie să stabilească anumite sancțiuni, în scopul respectării structurii prețurilor.

„Acestea sînt căile cele mai potrivite pentru ca țara să-și asigure securitatea alimentară și energetică. Totodată, este nevoie de timp ca oamenii de afaceri din Moldova să conștientizeze că relațiile de piață nu presupun anarhie, dezordine și fărâdelege, iar economia de piață trebuie să se bazeze pe concurență reală, și nu pe înțelegeri de cartel”, a spus Costandachi.

El spune, că în prezent, în Moldova există o mulțime de agenții și organe abilitate cu funcții de control, care, „cu părere de rău nu-și fac datoria, activitatea acestora fiind practic egală cu zero”.

Reforma de reevaluare a prețurilor la medicamente s-a făcut cu deficiențe

O cercetare a Centrului pentru Politici și Analize în Sănătate (PAS), publicată în Monitorul Sănătății, arată că reforma Guvernului pentru îmbunătățirea accesului la medicamente a fost făcută cu deficiențe în dirijare. Potrivit autorilor analizei, inițiativa de introducere a procedurii de avizare a prețului de producător și înregistrarea acestuia în Catalogul național s-a efectuat fără o evaluare complexă a relevanței mecanismului preluat din practica internațională.

Expertii PAS susțin că pentru a evita cazurile de micșorare și modificare a sortimentului de medicamente, de dispariție a unor medicamente vitale, de micșorare a numărului de producători înregistrați și respectiv, de limitare a concurenței, autoritățile trebuie să îmbunătățească instrumentele de reglementare și să evite, pentru anii viitori, aceste riscuri.

În Monitorul Sănătății se menționează că printre cele mai relevante soluții care ar duce la prevenirea acestor riscuri sînt reorientarea politicii de înregistrare a prețului de producător, în primul rînd, pentru medicamentele compensate de Compania Națională de Asigurări în Medicină, cu extinderea ulterioară asupra listei de medicamente esențiale.

Totodată, în acțiunile de îmbunătățire a accesului populației la medicamente, autoritățile ar trebui să se orienteze și pe alte politici de reglementare a prețurilor la medicamente și anume atribuirea diferențiată a TVA și stabilirea adaosului comercial diferențiat. De asemenea, este necesar de majorat lista medicamentelor compensate pentru maladiile cu impact asupra sănătății publice.

Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate este o organizație nonguvernamentală care își anunță scopul de a institui o societate democratică, prin dezvoltarea sectorului social și de sănătate, promovarea și evaluarea politicilor, consolidarea capacităților și sprijinul reformelor.

Actual**Proiectul de modificare a articolului 78 din Constituție rămîne în vizorul parlamentarilor**

Proiectul de modificare a articolului 78 din Constituție, cu privire la alegerea președintelui, rămîne în vizorul parlamentarilor, chiar dacă autorii documentului își retrag propunerea. Comuniștii declară că inițiativa lor de a alege șeful statului în 3 tururi de scrutin nu mai este valabilă în actualul context politic, în timp ce liderii alianței sînt de părere că proiectul ar putea fi o soluție pentru rezolvarea crizei politice.

Președintele Comisiei parlamentare juridice, Victor Popa, declară că regulamentul Parlamentului nu stipulează dacă propunerile constituționale pot fi retrase de către autori.

„O să discutăm acest subiect și eu cred că o să propunem proiectul dat Parlamentului ca el să ia o decizie pentru că este Organul legislativ suprem și poate lua orice decizie. Parlamentul poate accepta retragerea, Parlamentul poate să nu accepte și să zică NU”, a menționat sursa citată.

La rîndul lor, comuniștii se arată deranjați de inițiativa colegilor de a decide în ședința Legislativului examinarea proiectului PCRM. Singura cale pe care o văd aceștia, este alegerea unui președinte care ar satisface toate forțele politice.

„Dacă această inițiativă va fi inclusă pe ordinea de zi a Parlamentului, atunci ea este ilegală. Noi ne-am retras oficial proiectul și conform regulamentului, acesta nu poate fi supus discuției nici într-un organ de lucru al Parlamentului. Nici în Birou și nici în Plen”, a declarat Sergiu Sîrbu, deputat PCRM.

Inițiativa comuniștilor privind modificarea art.78 din Constituție prevede alegerea președintelui țării în 3 tururi de scrutin, cu micșorarea treptată a numărului de voturi necesare, de la 61 la 57 și respectiv 51 în ultimul tur.

Pentru modificarea Constituției este nevoie de două treimi din voturile parlamentarilor.

Prioritățile Guvernului pentru primul trimestru al anului 2011

Aprobarea proiectului Legii bugetului pentru anul 2011, aprobarea noului Cod al educației, precum și examinarea Hotărîrii cu privire la crearea Agenției Arheologie, sînt printre proiectele care au fost introduse în Planul de activitate al Guvernului pentru primul trimestru al acestui an. În total, este vorba despre șase proiecte de concepții, de strategii și programe naționale, 20 de proiecte de legi și 25 de proiecte de acte normative.

Din prima categorie fac parte următoarele proiecte și programe naționale: Programul național de eficiență energetică pe anii 2011-2020, Programul național privind constituirea rețelei ecologice naționale, Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale de management integrat al frontierei de stat pe anii 2011-2013 și Programul național de dezvoltare a asistenței medicale urgente pe anii 2011-2015. De asemenea, urmează să fie aprobat Programul de valorificare a terenurilor noi și de sporire a fertilității solurilor pentru anii 2011, precum și Strategia Națională anticorupție (2011-2015), Strategia privind tranziția de la televiziunea analogică la televiziunea digitală terestră.

Dintre proiectele de legi, care se vor examina și aproba de către Executiv, face parte proiectul Legii bugetului pentru anul 2011. Acesta va fi discutat la începutul lunii martie, după cum a declarat anterior și ministrul Finanțelor, Veaceslav Negruță. Alte proiecte de legi, care vor fi incluse în agendă sînt: proiectele legilor cu privire la poștă, serviciul public de alimentare cu apă și canalizare, care sînt prevăzute de implementarea Programului Compact, finanțat de Corporația americană „Provocările Mileniului”.

O altă prioritate este și aprobarea Codului educației, noul document care a fost elaborat anul trecut, cînd Ministerul Educației era condus de Leonid Bujor.

Acele normative care urmează să fie examinate sînt și ele importante. Printre acestea, putem enumera hotărîrile cu privire la crearea Agenției Arheologie, Consiliului pentru promovarea proiectelor investiționale, Regulamentului de colaborare dintre instituțiile de învățămînt și asociațiile obștești ale părinților, Hotărîrea cu privire la indexarea prestațiilor de asigurări sociale de stat și altele.

CC: Este de competența Parlamentului să decidă data alegerii președintelui țării

Este de competența Parlamentului să decidă data alegerii șefului statului. Acesta a fost răspunsul dat, marți, de către Curtea Constituțională (CC) la solicitarea deputaților PCRM să precizeze dacă termenul de 2 luni, de la anunțarea vacanței funcției, prevăzut în Constituție, este aplicabil și cazul în care funcția a fost asigurată prin interimat.

Magistrații au declarat că articolul 90, alineatul 4, din legea supremă, prevede că termenul de 2 luni va fi aplicat doar atunci cînd președintele Republicii Moldova își va părăsi funcția. În celelalte situații, doar Legislativul este cel care va decide termenul de alegere a șefului statului.

„Este dreptul exclusiv al Parlamentului. Dacă Curtea Constituțională ar fi precizat anumite termene, ar fi dat posibilitate unor experți în drept constituțional să vorbească despre depășirea atribuțiilor de către Curte”, a declarat președintele instanței, Dumitru Pulbere.

Acesta a menționat că Parlamentul va trebui să adopte o nouă lege, pentru a completa lacunele din Constituție. CC va solicita Legislativului să vină cu completări în acest domeniu. Totodată, potrivit lui Dumitru Pulbere, Parlamentul urmează să se încadreze într-un termen rezonabil la alegerea șefului statului, care nu ar trebui să depășească 2-3 luni.

Reprezentantul Parlamentului, Ion Creangă, a spus însă că procedura de alegere a președintelui țării va dura mai mult de 2-3 luni.

Deputatul PCRM Sergiu Sîrbu, a regretat că decizia de numire a datei alegerilor a fost lăsată la discreția Parlamentului. „Decizia Parlamentului la acest subiect va fi subiectivă și politicizată”, a declarat parlamentarul.

Solicitarea de interpretare a articolului 90 din Constituție a fost depusă la CC de către deputații comuniști Sergiu Sîrbu și Artur Reșetnicov. Potrivit fracțiunii PCRM, alegerea președintelui țării trebuie să înceapă, cel tîrziu, în două luni după ce Marian Lupu a preluat interimatul funcției.

„Avem cea mai bună Lege a voluntariatului din Europa de Est”

„Republica Moldova are cea mai bună Lege din Europa de Est privind voluntariatul. Ne propunem ca în anul curent să implementăm această lege, pentru ca tinerii să beneficieze de toate drepturile prevăzute în ea”. Declarația aparține ministrului Tineretului și Sportului Ion Cebanu, și a fost lansată recent în cadrul unei emisiuni radiofonice.

Potrivit lui I. Cebanu, legea enunțată va recunoaște voluntariatul ca stagiu de muncă, va acorda tinerilor

anumite facilități universitare, precum și posibilitatea de a obține credite preferențiale. „Ne propunem ca această lege să funcționeze și în mediul privat și nu doar în administrațiile publice”, a spus oficialul.

În același context, ministrul a menționat că vor fi operate anumite modificări la Legea cu privire la tineret, care este în vigoare din 1999. „Nu vor fi schimbări substanțiale, dar vor conferi legii un caracter mai concret. Am ob-

ținut toate avizele necesare și legea urmează în curînd să fie prezentată Guvernului”, a declarat Ion Cebanu. El menționează că legea va susține inițiativele antreprenoriale ale tinerilor, precum și va spori accesibilitatea acestora la locuințe procurate în condiții preferențiale, cum ar fi cele ale programului „Prima Casă”.

Pentru implementarea eficientă a acestor legi, Ministerul Tineretului și Sportului va solicita pentru anul 2011 un

buget mai mare decît cel avut anul trecut, de circa 1,9 milioane lei. „Vom pune foarte serios problema bugetului ministerului atît în Guvern, cît și în Parlament. Avem nevoie de un buget majorat, deoarece anul acesta este premergător anului 2012, cînd vor fi organizate Jocurile Olimpice din Londra”, a spus Ion Cebanu.

Acesta a menționat de asemenea, că susținerea financiară influențează în mod direct performanțele obținute de sportivii moldoveni.

Infractorii minori se reprofilează de la furt și jaf spre viol și omor

În ultima perioadă, minorii aflați în conflict cu legea tot mai des comit fie un viol, fie un omor, comparativ cu perioada anilor precedenți, când copiii erau deținuți pentru un act de jaf sau furt.

Este constatarea făcută de către funcționarii Penitenciarului nr. 11 din orașul Bălți, în cadrul vizitei pe care au întreprins-o avocatul parlamentar pentru protecția drepturilor copilului, Tamara Plămădeală, împreună cu viceprim-ministrul Mihai Moldovanu și reprezentantul UNICEF Moldova, Silvia Lupan, la această instituție.

Scopul vizitei a urmărit evaluarea modului respectării drepturilor copiilor în condițiile de detenție. Oaspeții au monitorizat celulele din penitenciar, izolatoarele disciplinare, au purtat discuții cu minorii deținuți, dorind să afle problemele cu care aceștia se confruntă, să identifice momentele în care copiii întâmpină anumite dificultăți, să stabilească în ce măsură le este asigurat dreptul la apărare, dreptul la un proces echitabil, în ce măsură alimentația corespunde normelor prevăzute etc.

La moment, în Penitenciarul nr. 11 din orașul Bălți își ispășesc pedeapsa 7 minori, capacitatea maximă a instituției ridicându-se la 550 de persoane. Toți copiii provin din categoria social-vulnerabilă a populației, sau au rămas fără ocrotire părintească. Potrivit administrației, din cei 7 deținuți, 5 sînt condamnați pentru că au săvîrșit un omor, 1 persoană - pentru viol și o altă persoană - pentru furt.

În opinia avocatului parlamentar pentru protecția drepturilor copilului, „faptul este unul regretabil, în condițiile în care eforturile comune ale tuturor factorilor de decizie se orientează tot mai mult spre reducerea treptată a fenomenului delicvenței juvenile în țara noastră”.

Funcționarii penitenciarului afirmă că problema lipsei de atitudine din partea autorităților locale față de acești minori, înainte de a ajunge în penitenciar, este una majoră. Asta deoarece nu se întreprinde nici o măsură de prevenire a detenției, atenționează ei.

În contextul vizitei efectuate, Tamara Plămădeală a remarcat, cu regret, că vechea problemă a tergiversării examinării cauzelor mi-

norilor rămîne a fi actuală și astăzi, dosarele nefiind examinate într-un termen rezonabil.

Una din problemele invocate de copii o constituie rezervele lor față de calitatea asistenței juridice oferite de avocații din oficiu. Potrivit avocatului parlamentar, aceștia nu întreprind măsurile ce se impun în scopul

apărării propriu-zise a copiilor, nu vizitează copiii, sau cel puțin nu discută cu aceștia înainte de începerea procesului de judecată, ci doar se prezintă în instanță alături de procurori.

În același timp, Tamara Plămădeală a ținut să menționeze că la capitolul procesului educațional, lucrurile stau mai bine. „Instituția dispune de o sală de studii dotată, are angajați un psiholog, un asistent social și cîțiva medici, care lucrează cu minorii. În fiecare lună, copiii sînt informați despre procedura de probațiune. Penitenciarul mai dispune și de o bisericuță”, a precizat aceasta.

În cadrul deplasării a fost vizitat și Centrul de Plasament temporar și reabilitare pentru copii „Alternativa” din orașul Bălți. La moment, aici sînt plasați 111 copii cu vîrsta cuprinsă între 0-7 ani, și 5 mame. Aproximativ 75 de copii au părinți acasă, însă, din lipsă de resurse financiare, adulții s-au văzut nevoiți să apeleze la serviciile acestei instituții. Centrul dispune și de o secție de zi, unde micuții au posibilitatea să practice diverse activități de formare pe parcursul zilei.

Deplasarea a finalizat cu o vizită la Școala de tip internat pentru copii orfani și rămași fără îngrijire părintească din satul Căzănești, raionul Telenesti. În această instituție sînt înmatriculați 73 de copii, care își fac studiile în clasele a V-IX-a.

În școala rezidențială, de asemenea, activează un psiholog și un asistent medical. Tamara Plămădeală s-a arătat îngrijorată de faptul, că doar cîțiva dintre copii nu au părinți, restul aflîndu-se aici din motivul lipsei mijloacelor de întreținere în familie.

Menționăm că pentru prima dată, o asemenea vizită a avocatului copilului a fost organizată la inițiativa unui demnitar de stat. Cu această ocazie, Tamara Plămădeală și-a exprimat speranța că inițiativa respectivă va avea o continuitate. „Acest fapt este unul extrem de important, în condițiile în care mizăm pe o colaborare și o cooperare fructuoasă cu autoritățile centrale, în scopul asigurării respectării drepturilor copilului”, a mai adăugat avocatul copilului.

Lilia DUMINICA

A avut loc adunarea generală a Tineretului Uniunii Juriștilor din Moldova

Miercuri, 2 februarie 2011, în incinta Facultății de drept a Universității de Stat din Moldova a avut loc adunarea generală a Tineretului Uniunii Juriștilor din Moldova. Pe ordinea de zi a ședinței au figurat următoarele subiecte: Raportul de activitate a Departamentului Tineret a UJM pentru anul 2010; Planul de activitate a Departamentului Tineret a UJM pentru anul 2011; Alegerea membrilor Biroului permanent a Tineretului UJM în cadrul Universității de Stat din Moldova.

În urma propunerilor, Biroul permanent a fost constituit din 10 membri, în următoarea componență:

1. Palamarcu Vladimir – președinte;
2. Batin Irina – vicepreședinte;
3. Melnic Dumitru – vicepreședinte;
4. Bambuleac Ion – secretar;
5. Ceban Roman – membru;
6. Grejdieru Vasile – membru;
7. Macovei Vera – membru;
8. Malache Boris – membru;
9. Cojocari Nicolae – membru;
10. Robu Alexandrina – membru.

Muruianu, Tănase, Roibu și Zubco și-au depus declarațiile de avere

Peste un milion de lei. Este venitul de anul trecut al familiei președintelui Curții Supreme de Justiție, Ion Muruianu, indicat în declarația de avere. Familia ministrului Justiției a obținut, în 2010, din salariu și alte surse legale, aproape 176 de mii de lei.

Procurorul General a inclus în declarația de avere aproape 800 de mii de lei, iar ministrul de Interne - peste 200 de mii de lei.

Familia lui Alexandru Tănase a obținut, anul trecut, un venit de aproape 119 mii de lei. Din alte surse legale, Tănase a acumulat peste 57 de mii de lei.

Potrivit declarației de avere, ministrul de Interne, Alexei Roibu, a primit, în 2010, de la locul de muncă, peste 144 de mii de lei și aproape 100 de mii de lei din alte surse legale.

Familia Procurorului General, Valeriu Zubco, a obținut, din salariu, un venit de aproape 299 de mii de lei. Încă 47 de mii de lei a acumulat din activitatea pedagogică, puțin peste o mie de lei din cea științifică și aproape 350 de mii de lei din valori imobiliare.

Familia președintelui Curții Supreme de Justiție, Ion Muruianu, a obținut, anul trecut, din salariu, mai bine de un milion de lei. Din activitatea pedagogică a acumulat puțin peste 2 600 de lei. Din alte surse legale, familia lui Muruianu a cîștigat un venit de peste 89 de mii de lei.

Copiii – victime ale violenței pe Internet

Anul acesta, la 8 februarie, comunitatea europeană a marcat Ziua internațională a siguranței pe Internet. Evenimentul are o semnificație deosebită, în condițiile în care astăzi, tot mai mulți copii devin victime ale cazurilor de abuz, violență și pornografie infantilă pe Internet.

Potrivit unui studiu, realizat recent de Comisia Europeană, media copiilor care accesează site-uri cu un conținut violent este de peste 50%, iar 35 la sută din minori sînt expuși site-urilor cu nuditate și pornografie prin reclame pop-up sau accesînd din greșală link-uri către site-uri ce au conținut indecent.

În contextul evenimentelor care s-au desfășurat, cu ocazia Zilei mondiale a siguranței pe Internet, într-un șir de state din Europa, avocatul parlamentar pentru protecția drepturilor copilului, Tamara Plămădeală, a organizat o masă rotundă, la care a participat și Tatiana Moca, reprezentanta Organizației guvernamentale CCF Moldova – Copil, Comunitate, Familie, precum și Ana Revenco, reprezentanta Organizației „La Strada”.

Scopul conferinței s-a axat pe

efortul comun al acestor instituții, de a promova utilizarea mai sigură și mai responsabilă a Internet-ului și a tehnologiilor online, în special în rîndul copiilor din țara noastră.

Tamara Plămădeală a ținut să reitereze din start necesitatea acută de a introduce anumite reglementări în legislația națională, care ar viza în mod direct prevenirea și combaterea acțiunilor de abuz și violență împotriva sau cu implicarea minorilor, promovate în rețeaua electronică. Potrivit sursei citate, la moment, această exigență nu constituie, un punct de reper important în atenția Guvernului.

Avocatul parlamentar susține că legislația țării noastre nu prevede obligația providerilor de a informa autoritățile statului asupra conținuturilor cu caracter pornografic accesate de către utilizatori. Pentru comparație, în alte state, providerii sînt obligați prin lege să raporteze ministerului de resort sau organelor de drept asupra conformității conținutului materialelor accesate cu rigorile impuse prin legislația în vigoare.

De cealaltă parte, „nu trebuie nicidecum să excludem și rolul pri-

mordial al părinților în familie, care, în primul rînd se fac responsabili de creșterea și dezvoltarea copilului (articolul 18 din Convenția internațională cu privire la drepturile copilului). Părinții trebuie să fie cei care să monitorizeze acțiunile copiilor lor, să îi ghideze pe aceștia în procesul de navigare pe diverse site-uri și să le asigure siguranța pe Internet”, accentuează Tamara Plămădeală.

Potrivit acesteia, școala este și ea un actor extrem de important în această situație, profesorii revenindu-le misiunea de a explica copiilor noțiunea de pornografie, de a-i instrui asupra modului corect de explorare a Internet-ului, asupra consecințelor pe care le poate produce nesiguranța pe Internet etc.

În acest sens, avocatul parlamentar a solicitat Procuraturii Generale să ofere informații cu privire la numărul cauzelor penale pornite în temeiul art.208¹ din Codul penal, precum și soluția adoptată de organele procuraturii pe marginea aces-

tora. Precizăm că art.208¹ vizează atragerea minorilor în activitatea criminală sau instigarea lor la săvîrșirea infracțiunilor, precum și determinarea minorilor la săvîrșirea unor

fapte imorale (cerșetorie, jocuri de noroc, desfrîu etc).

Totodată, avocatul copilului a menționat că va recomanda Guvernului Republicii Moldova să intervină cu măsuri care ar obliga providerii să raporteze numărul cazurilor de accesare a informațiilor cu caracter pornografic de către utilizatori. O altă recomandare este

ca Executivul să promoveze programele de instruire, care ar permite personalului justiției penale să-și aprofundeze cunoștințele în domeniu. De asemenea, va fi propusă instituirea unor sisteme speciale de filtrare, sau chiar blocare a accesului pe anumite site-uri.

Menționăm că membrii Consiliului Național Consultativ al Copiilor pe lîngă avocatul copilului au organizat lecții pentru elevii claselor primare din 7 licee din Chișinău, în cadrul cărora le-au explicat copiilor care este importanța Zilei internaționale a Siguranței pe Internet. Minorii au primit sfaturi despre cum să se protejeze pe Internet, cum să acceseze corect o informație și multe alte lucruri utile.

Ziua siguranței pe Internet se desfășoară anual în peste 50 de țări ale lumii, sub egida rețelei europene INSAF – European Safer Internet Network, în cadrul programului Safer Internet Plus al Comisiei Europene.

Lilia DUMINICA

Ziua internațională a Alegerilor consemnată la Facultatea de drept a USM

În prima zi de joi, a lunii februarie, mai multe state ale lumii marchează

minare, mese rotunde și alte activități, în cadrul cărora se discută despre importan-

Tineretului Guvernator din Moldova au desfășurat la data de 3 februarie 2011, în incin-

Ziua internațională a Alegerilor. Inițiativa de a institui o zi mondială a alegerilor a fost lansată în 2005, la Conferința Globală a Oficialilor Electorali, care s-a desfășurat în Ungaria. Decizia de a consemna Ziua internațională a Alegerilor în prima zi de joi, a lunii februarie, a fost determinată de faptul că majoritatea acordurilor internaționale în domeniu, au fost semnate anume în această perioadă a anului.

În această zi, în lumea întreagă sînt desfășurate se-

ța alegerilor democratice, se trec în revistă principalele momente din istoria alegerilor și a democrației, se abordează subiecte ce țin de organizarea unor alegeri credibile și transparente.

În Republica Moldova, Ziua internațională a Alegerilor a fost marcată pentru prima dată la 7 februarie 2008, iar în acest an s-a desfășurat ce-a de-a patra ediție.

Astfel, Comisia Electorală Centrală în parteneriat cu administrația Facultății de drept a USM și Institutul

ta facultății, o masă rotundă cu genericul „Rațiunea de a vota”.

La eveniment au participat Pavel Midrigan, reprezentant CEC, Cristina Angheli, funcționar CEC, Pavel Postică, director „Promo LEX”, Alexandru Arseni și Teodor Cârnaț, conferențieri universitari din cadrul Facultății de drept a USM, precum și studenți.

În cadrul mesei rotunde, Pavel Midrigan a vorbit despre cele 10 motive, pentru care merită să mergi la vot, menționând că votul trebuie

să fie rațional, iar tinerii să se implice mai mult în procesul alegerilor. Totodată, membrul CEC a accentuat că politicienii au un rol enorm în promovarea culturii democratice.

Subiectele abordate de organizatorii evenimentului au vizat importanța alegerilor ca prim criteriu al democrației, conștientizarea necesității participării la scrutin și formarea atitudinii civice față de problemele curente ale societății.

Auditoriul s-a arătat interesat de problemele puse în discuție, mai ales de propunerea privind reducerea vârstei de vot pînă la 16 ani. În acest sens, ei și-au exprimat opinii pro, dar au adus și argumente contra acestei modificări în Constituție.

La întrunire au fost scoase în evidență principalele aspecte specifice sistemului electoral din Republica Mol-

dova și au fost identificate perspectivele de viitor din acest domeniu.

Reprezentanții CEC au atras atenția asupra celor două concursuri pe care Comisia Electorală Centrală le-a lansat cu prilejul Zilei internaționale a Alegerilor: „Cel mai bun poster motivațional la alegerile locale generale”

În final, urîndu-le succes participanților la masa rotundă, reprezentanții CEC și invitații la eveniment au îndemnat studenții să se implice cît mai activ în viața politică a societății, îndeosebi în alegerile locale generale care se apropie, deoarece prima condiție a democrației o constituie anume implicarea activă și

și „Cel mai reușit slogan motivațional la alegerile locale generale”.

Regulamentele privind organizarea și desfășurarea alegerilor pot fi consultate pe pagina web a Comisiei Electorale Centrale www.cec.md.

responsabilă a cetățenilor în constituirea instituțiilor puterii locale, precum și controlul asupra activității acestora.

Cristina ANGHELI,
funcționar, Aparatul
Comisiei Electorale
Centrale

Dialog și cooperare între MAI și Misiunea OSCE în Moldova

Ministrul Afacerilor Interne, Alexei Roibu, a avut recent o întrevedere cu Șeful Misiunii OSCE în Republica Moldova, Excelența Sa Ambasadorul Philip N. Remler. Menționăm că întrevederea a avut loc în contextul în care MAI este la începutul unui amplu proces de reformare pe toate direcțiile. În acest sens, Planul de implementare a Concepției de reformare a MAI urmează să fie prezentat, în cel mai scurt timp, spre aprobare Guvernului.

În cadrul schimbului de opinii, oficialul european a fost informat despre modul în care se desfășoară procesul de reformare a instituției. Potrivit ministrului de Interne, acest proces are drept scop armonizarea cadrului instituțional, organizațional și funcțional al MAI prin demolarea structurilor puternic ierarhizate și instituirea unor structuri descentralizate, transparente și flexibile.

„În contextul procesului de integrare europeană, noua Concepție de reformare a ministe-

subiectele puse în discuție a vizat și rolul organelor de poliție în asigurarea și menținerea ordinii publice, gestionarea fluxului migrațional.

Ministrul moldovean a exprimat grațitudine Șefului Misiunii OSCE în Republica Moldova pentru asistența permanentă în contracararea și combaterea traficului de substanțe narcotice, traficului de persoane. Alexei Roibu i-a mulțumit oficialului European pentru eforturile depuse în vederea consolidării capacităților instituționale ale MAI, inclusiv în domeniul îmbunătățirii performanțelor colaboratorilor de poliție. Totodată, acesta a ținut să menționeze că una din prioritățile Ministerului Afacerilor Interne în perioada imediat următoare este și implementarea prevederilor Memorandumului de înțelegere între MAI și Misiunea OSCE în Republica Moldova, semnat la 6 august 2010. Acesta constituie un mecanism juridic bilateral de materializare a acțiunilor de cooperare pe segmentul afacerilor interne, în baza cărui au fost realizate mai multe vizite de studiu ale reprezentanților MAI peste hotare, inclusiv organizarea numeroaselor seminare.

Excelența Sa Ambasadorul Philip N. Remler a reitrat disponibilitatea instituțiilor europene de a acorda tot suportul în atingerea obiectivelor stabilite de statul nostru. Șeful Misiunii OSCE a subliniat că locul Republicii Moldova este în Uniunea Europeană și și-a exprimat încrederea că țara noastră va reuși să parcurgă această cale cu succes.

Dreptul informează că Misiunea OSCE în Moldova a fost înființată în anul 1993, pentru a asista la negocierea unei soluții politice durabile vizavi de conflictul transnistrean. De asemenea, instituția are mandatul să ofere consultanță și expertiză în problemele privind drepturile omului și ale minorităților, transformările democratice și repatrierea refugiaților. În 2003, misiunea și-a extins aria de acțiune în domeniul dimensiunii umane, prin activități de combatere a traficului de ființe umane și promovare a egalității de gen.

Lilia DUMINICA

„Procesul de modernizare și reformare instituțională a MAI trebuie să fie în concordanță cu evoluția societății”

Recent, în incinta Ministerului Afacerilor Interne, a avut loc ședința de bilanț a instituției, care a supus unei analize temeinice activitatea profesională a colaboratorilor îndreptată spre menținerea ordinii publice, combaterea infracționalității, asigurarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, întărirea disciplinei de serviciu și legalitatea acțiunilor întreprinse de către angajați pe parcursul anului 2010.

Ministrul Afacerilor Interne, Alexei ROIBU, a menționat că, în pofida unor realizări incontestabile înregistrate, starea de lucruri în cadrul instituției este una nesatisfăcătoare. „Ministerul rămîne a fi o instituție a poliției și mai puțin a administrării afacerilor interne”, a spus el.

Alexei ROIBU a criticat activitatea unor subdiviziuni ale ministerului, birocrația și mentalitatea învechită a unor colaboratori. Ministrul a subliniat că unele structuri ale MAI își dublează activitatea, iar imaginea poliștilor în societate lasă de dorit. Altfel spus, țara are nevoie de un polișt care să corespundă standardelor moderne, de care cetățeanul simplu să nu se teamă, ci să-l respecte și să fie convins că acesta îi este prieten. Avem nevoie de transparență și abordare obiectivă în acțiuni, ce trebuie să fie prompte și fără rezerve.

Ministrul a menționat că redresarea activității instituției poate avea loc doar prin reforme, reorganizare și îmbunătățire a politicii de cadre. Alexei ROIBU a precizat că în perioada imediat următoare va fi reformat complet aparatul de conducere a ministerului și prezentată o nouă structură a MAI. Procesul de modernizare și reformare instituțională a MAI trebuie să fie unul dinamic, continuu, în concordanță cu evoluția societății, a subliniat ministrul.

La ședință a participat și prim-ministrul Republicii Moldova, Vladimir Filat. El a menționat că așteaptă de la conducerea și efectivul MAI o angajare mai eficientă în implementarea reformelor instituționale. Premierul a reitrat rolul important al MAI în societate, care trebuie conștientizat de către tot efectivul. „Trebuie să mulțumim pentru anumite rezultate, însă acestea nu trebuie să fie prezentate doar sub forma unor constatări, fără prezența lacunelor. Trebuie să recunoaștem problemele care există și să acționăm în consecință”, a accentuat Vlad Filat. Premierul a criticat practica poliției rutiere de „vîinare” a participanților la trafic, atrăgînd atenția asupra imaginii poliștilor în societate. Vlad Filat a chemat responsabilii MAI să rezolve mai întîi problemele ce nu necesită resurse financiare

considerabile.

„Trebuie să redăm cetățeanului încrederea în cei care sînt chemați să asigure respectarea legii în Republica Moldova”, a spus prim-ministrul.

Vlad Filat a solicitat conducerii MAI să prezinte explicații în ceea ce privește neexecutarea sarcinilor trasate și persoanele care se fac vinovate de acest fapt. De asemenea, în regim prioritar, urmează a fi prezentat Executivului Planul conceptului de reformă cu indicarea persoanelor responsabile de executarea lui.

„De calitatea reformelor depinde nu doar soarta MAI, ci și parcursul nostru pe calea integrării europene, obținerea regulimului liberalizat de vize cu Uniunea Europeană. Și nu va exista nici o situație atenuantă pentru persoanele care se vor abate de la executarea acestui program”, a menționat prim-ministrul.

Premierul a sugerat responsabililor MAI să nu prezinte prin intermediul cifrelor și a indicilor un nivel înalt de performanță, ci să se axeze asupra calității examinării cauzelor intentate.

„Orice dosar trebuie să aibă finalitate, în caz contrar aceasta va demonstra ilegalitatea întocmirii lui, iar sancțiunea în acest caz trebuie să fie una promptă. Percepția cetățeanului trebuie să fie indicatorul activității dvs”, a mai adăugat prim-ministrul.

Vlad Filat a chemat conducerea MAI să întreprindă măsuri drastice în ceea ce privește combaterea corupției în rîndul poliștilor, precizînd că la acest capitol sancțiunile, la fel, vor fi foarte dure. Premierul a mai solicitat crearea structurilor și instrumentarului necesar pentru funcționarea unei instituții moderne, conforme standardelor europene.

În cadrul ședinței de bilanț, responsabili din cadrul ministerului au prezentat rapoarte de activitate a subdiviziunilor și structurilor MAI, fiind analizată activitatea profesională a efectivului de poliție, nivelul de combatere a criminalității și modul în care este asigurată respectarea drepturilor și libertăților cetățenilor.

Republica Moldova – parte a Strategiei UE pentru Regiunea Dunării

Pentru a dezvolta potențialul imens, dar nevalorificat al țărilor dunărene, la sfârșitul anului 2010, Comisia Europeană a propus o strategie atotcuprinzătoare pentru Regiunea Dunării, care implică opt state membre ale UE și alte șase țări europene. Printre cele 6 state care nu fac parte din Uniunea Europeană se numără și Republica Moldova.

Regiunea Dunării se extinde din Germania la vest pînă în Ucraina la est. Aceasta se confruntă cu numeroase provocări, inclusiv potențialul slab valorificat al transportului naval, absența legăturilor rutiere și feroviare, și lipsa de coordonare a eforturilor în domenii precum educația, cercetările științifice și inovațiile tehnologice.

Strategia își pune drept scop cooperarea strînsă între țări prin folosirea mai optimă a finanțării UE, fără rezervarea fondurilor noi, impunerea regulilor noi sau crearea instituțiilor noi. În cadrul acesteia au fost stabilite unsprezece domenii concrete și prioritare de acțiune. Printre ele se numără și îmbunătățirea condițiilor de navigație, a calității apei, a cooperării în domeniul securității și a oportunităților turistice.

În vederea realizării strategiei, recent, la Budapesta, comisarul European pentru Politică Regională, Johannes Hahn, împreună cu ministrul Afacerilor Externe al Ungariei, Janos Martonyi, au anunțat țările și regiunile care vor coordona domeniile prioritare de lucru.

În context, comisarul Johannes Hahn a ținut să menționeze că strategia constituie o nouă și ambițioasă dimensiune a cooperării în regiunea Dunării. „Îmi pare foarte bine că fiecare stat membru din această regiune va coordona cîte un domeniu de lucru și cîteva state nemembre ale UE, de asemenea, vor avea un rol activ. Coordonatorii vor începe fără întârziere pregătirile pentru punerea în aplicare a Strategiei, identificînd acțiunile care necesită realizare imediată, pentru a ajuta regiunea să prospere și să exploateze la maxim potențialul său economic”, a declarat oficialul european.

Johannes Hahn s-a arătat convins că, insistînd asupra celor mai importante aspecte, precum: mobilitatea, energia, poluarea mediului ambiant, inovațiile, locurile de muncă și securitatea, strategia va constitui o contribuție reală în clădirea unui viitor mai bun în această parte a Europei.

În afară de Republica Moldova, la punerea în aplicare a Strategiei UE pentru Regiunea Dunării participă: Germania, Austria, Ungaria,

ta poate contribui la formarea de oportunități noi, de exemplu, prin intensificarea navigației pe fluviu și interconectarea piețelor energetice naționale, în scopul prevenirii deficitelor de energie electrică și combustibil.

Deși autorii documentului nu

Republica Cehă, Slovacia, Slovenia, Bulgaria, România, Croația, Serbia, Bosnia și Herțegovina, Muntenegru și Ucraina. Cele 14 state vor avea drept sarcini de a aproba un program de lucru și de a identifica sursele de finanțare în colaborare cu alte țări și parteneri, cum ar fi organizațiile neguvernamentale.

Se presupune că printr-o cooperare „macro-regională” se va obține o coordonare mai eficientă. Această abordare – pusă cu succes în aplicare pentru prima dată în Regiunea Mării Baltice – nu prevede crearea noilor legi sau instituții, ci mai degrabă consolidează legăturile dintre diferite politici și o gamă largă de părți interesate.

O asemenea formă de cooperare urmărește să abordeze diferite probleme, inclusiv inundațiile care se produc brusc, distrugerea habitatelor naturale și a biodiversității lor și contrabanda. De asemenea, aceas-

propun fonduri noi din partea UE, o parte importantă a finanțării este deja pusă la dispoziția regiunii prin intermediul diferitor programe ale Uniunii Europene. Important este de a folosi acest suport cît mai eficient, demonstrînd că o cooperare macro-regională poate întradevăr contribui la soluționarea problemelor locale. Pentru perioada 2007-2013, au fost deja alocate 100 de miliarde de euro, în baza politicii de coeziune (Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul de Coeziune și Fondul Social European).

Strategia conține un plan detaliat de acțiuni, care se axează pe patru piloni:

- interconectarea statelor care fac parte din regiunea Dunării (îmbunătățirea mobilității, încurajarea energiei durabile și promovarea culturii și turismului);
- protecția mediului în această parte a Europei (refacerea calității

apei, gestionarea riscurilor de mediu și conservarea biodiversității);

- asigurarea prosperității în regiune (dezvoltarea capacității de cercetare, a educației și a tehnologiilor informației, sprijinirea competitivității întreprinderilor și redirecționarea investițiilor spre abilitățile populației);

- consolidarea regiunii Dunării (ameliorarea capacității instituționale și îmbunătățirea cooperării în vederea combaterii crimei organizate).

De asemenea, strategia oferă o serie de obiective cu termen limitat de realizare, obiective ce necesită eforturi concentrate, inclusiv:

- dezvoltarea, pînă în 2020, a unor terminale multimodale eficiente în porturile fluviale de pe Dunăre, pentru a conecta căile navigabile interioare cu cele de transport rutier și feroviar;

- punerea în aplicare a planurilor de gestionare a riscului de inundații pe Dunăre – cu termen pînă în 2015, potrivit Directivei UE privind inundațiile – și includerea reducerii semnificative a riscului de inundații către 2021;

- reducerea nutrienților în vederea restabilirii, pînă în 2020, a ecosistemului Mării Negre la nivelul anului 1960;

- asigurarea accesului la Internet rapid pe bandă largă pentru toți cetățenii UE din regiune, pînă în 2013;

- investiții de 3% din PIB în Cercetare și Dezvoltare, pînă în 2020.

Astfel, în mai puțin de zece ani, 115 milioane de oameni ce locuiesc în regiune vor beneficia de transport mai rapid, prin dezvoltarea infrastructurii căilor ferate; căi de transport mai curate, prin îmbunătățirea nivelului de navigabilitate a râurilor; energie mai ieftină, datorită conexiunilor mai strînse și unei game mai largi a surselor de alternativă; un mediu înconjurător mai bun, cu ape mai curate, biodiversitate mai eficient protejată și mai puține alunecări de teren. În fine, beneficiarii se vor bucura de o regiune mai prosperă și se vor simți mai în siguranță.

Comisia Europeană a propus această strategie la solicitarea Consiliului European. Țările membre ale UE urmează să aprobe documentul în primul semestru al anului 2011, perioadă în care președinția Uniunii Europene va fi asigurată de Ungaria.

Lilia DUMINICA

Pericol de moarte în ascensoarele din Chișinău

Din cauza că hoții sustrag din ascensoare piesele ce conțin cupru, călătoria cu lifturile devastate de răufăcători poate fi fatală. Doar într-o noapte, infractori neidentificați au furat bobinele frînei de la patru ascensoare dintr-un singur bloc.

Fapta, comisă la 5 februarie, a lăsat fără lifturi locatarii unui bloc cu 9 etaje din strada Albișoara din Chișinău. Potrivit datelor oferite de „Liftservice”, în ultimele trei luni hoții au devastat 67 de ascensoare, valoarea pagubelor ajungînd la circa 150 de mii de lei. Numărul furturilor a crescut din cauza că firmele de recepționare a metalelor neferoase au scumpit de la 40 la 60 de lei kilogramul de cupru. „Hoții pătrund în camera cu motoare din mina pentru ascensor de unde fură bobinele frînei, cablurile flexibile și transformatoarele din cupru”, a spus Ion Stanciu, șef la „Liftservice”. Funcționarul s-a plîns că poliția acționează prea lent și nu depistează hoții.

La rîndul său, Silviu Mușuc, șeful Poliției municipale, susține că angajații de la deservirea lifturilor anunță prea tîrziu despre furturile comise. „Noi mergem la fața locului imediat cum sîntem informați despre astfel de cazuri. Deseori ni se întîmplă să aflăm că fapta a fost comisă cu două săptămîni în urmă și liftul este deja reparat”, a declarat Silviu Mușuc.

În ultimii doi ani, poliția a identificat doar o singură persoană care vandaliza ascensoarele din Capitală. Tînărul, de 21 de ani, pătrundea la etajele tehnice ale blocurilor de locuit din Capitală și sustrăgea aparatură ce conținea cupru.

Șeful de la „Liftservice”, a spus că lifturile avariate din cauza hoților prezintă pericol pentru locatari. „Din fericire, defecțiunile sînt depistate imediat. În ultimii doi ani nu s-a întîmplat nici o tragedie”, susține sursa citată.

Șeful Poliției municipale susține că soluția este ca firmele de colectare a metalelor să nu cumpere metale de la persoane fizice.

Victimă a lifturilor vandalizate

Acum doi ani, de Crăciun, un chișinăuean a decedat după ce a căzut în mina liftului. Atunci el încerca să deschidă cu forța ușile liftului pentru a salva un vecin blocat în ascensor. Bărbatul și-a pierdut echilibrul și a căzut de la etajul trei. Funcționarii de la Primărie susțin că au sosit la fața locului în 20 de minute, dar era prea tîrziu. Tragedia s-a întîmplat într-un bloc cu 13 etaje, situat pe strada Albișoara. De trei ani de zile acolo funcționa doar liftul mic care avea o vechime de 26 de ani. Acesta deseori se defecta, dar „Liftservice”, din lipsa banilor, nu putea să-l înlocuiască.

Călătoria cu liftul e o adevărată aventură, 80% din ele fiind uzate

Casele pentru sinistrații din raionul Hîncești vor fi gata pînă în 2013

Abia în 2013 vor fi gata lucrările de construcție a caselor pentru sinistrații din Hîncești, precum și a infrastructurii din localitățile inundate. Termenul a fost anunțat recent, la ședința Comisiei pentru lichidarea consecințelor inundațiilor.

Calculule preliminare, prezentate de viceministrul Construcțiilor și Dezvoltării Regionale, Anatolie Zolotcov, arată că suma necesară este de 273,6 milioane de lei. Anul acesta, pentru finalizarea locuințelor din Cotul Morii, Nemțeni și Obileni vor fi alocate 120 de milioane de lei. Acest obiectiv este unul prioritar, spun autoritățile. Tot în acest an ar trebui terminată construcția grădiniței din Cotul Morii.

Premierul Vlad Filat, care a prezidat ședința Comisiei pentru lichidarea consecințelor inundațiilor, a mai cerut ca în maximum două săptămîni,

să fie încheiat procesul de repartizare a caselor pentru sinistrați.

Anterior, ministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Marcel Răducan, le-a promis sinistraților că toate casele vor fi gata pînă la Paști, anul 2011.

Din cele 711 locuințe care urmează a fi construite de Guvern, pentru oamenii afectați de inundații, pînă în prezent, au fost date în folosință circa 420 de case, în timp ce altele, aproape 300, sînt gata doar în proporție de 75-95 la sută. Din vară și pînă acum, termenul de finalizare a lucrărilor a fost schimbat de patru ori. Săptămîna trecută, premierul Filat a promis că toate casele vor fi gata de Paște.

Inundațiile din vara anului 2010 au cauzat pagube materiale, precum și pierderi economice în valoare de 77 de milioane de dolari, potrivit unui raport al Guvernului.

• La solicitarea cititorilor

Reglementări generale referitoare la indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale

Legea nr. 289 din 22.07.2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale stabilește dreptul la prestații de asigurări sociale pentru

are dreptul la prestațiile de asigurări sociale legate de riscurile sociale de care este asigurată. Persoanele asigurate au dreptul, în condițiile legii, la prestații de asigurări sociale și în cazurile în care riscul

c) prestație pentru recuperarea capacității de muncă;
d) indemnizație de maternitate;
e) indemnizație unică la nașterea copilului;
f) indemnizație pentru creșterea copilului pînă la împlinirea vârstei de 3 ani;
g) indemnizație pentru îngrijirea copilului bolnav;
h) ajutor de deces.

Șomerii au dreptul la prestațiile menționate la literale a), d) și h). Modul de acordare a prestațiilor de asigurări sociale se stabilește de Guvern.

Asigurații au dreptul la prestații de asigurări sociale dacă au un stagiul total de cotizare de cel puțin 3 ani. Asigurații care au un stagiul total de cotizare de pînă la 3

cu condiția suspendării pentru această perioadă a plății ajutorului de șomaj sau a bursei.

Ajutorul de deces se acordă asiguraților indiferent de durata stagiului de cotizare, precum și persoanelor care nu au statut de asigurat, dar care confirmă stagiul de cotizare de cel puțin 3 ani.

Baza de calcul a indemnizațiilor de asigurări sociale o constituie venitul mediu lunar realizat în ultimele 6 luni calendaristice, premergătoare lunii producerii riscului asigurat, venit din care au fost calculate contribuțiile de asigurări sociale. În cazul în care lunile luate în calcul sînt lucrate incomplet din motive întemeiate, la determinarea bazei de calcul se ia în considerare venitul asigurat din lunile calendaristice lucrate complet în perioada respectivă. Dacă asiguratul a lucrat mai puțin de 6 luni, baza de calcul este venitul mediu lunar asigurat, realizat în lunile calendaristice lucrate integral, iar în cazul cînd a realizat un stagiul de cotizare mai mic de o lună calendaristică, se ia în considerare venitul asigurat din zilele lucrate. În cazul lipsei motivate a venitului asigurat în ultimele 6 luni calendaristice, premergătoare lunii în care s-a produs riscul asigurat, baza de calcul este salariul tarifar sau salariul de funcție al beneficiarului.

ani beneficiază de prestații de asigurări sociale dacă au un stagiul de cotizare de cel puțin 3 luni, realizat în ultimele 12 luni anterioare producerii riscului asigurat. Asigurații care desfășoară activitate pe bază de contract individual de muncă pe durată determinată, inclusiv cei care muncesc la lucrări sezoniere, beneficiază de prestații de asigurări sociale dacă au stagiul de cotizare menționat ori de cel puțin 12 luni, realizat în ultimele 24 de luni anterioare producerii riscului asigurat. Șomerii beneficiază de prestații de asigurări sociale

prevenirea, limitarea, înlăturarea riscurilor sociale și susținerea financiară a persoanelor îndreptățite a le primi, în cazul producerii unor astfel de riscuri. Reglementările acestei legi se aplică în cazul următoarelor riscuri sociale asigurate: îmbolnăvirea, maternitatea și decesul.

Dreptul la prestații de asigurări sociale, în condițiile legii, se exercită prin sistemul public de asigurări sociale. La prestații de asigurări sociale au dreptul asigurații domiciliați în Republica Moldova și șomerii cu drept la ajutor de șomaj. Persoana

asigurat s-a produs în perioada de probă sau în ziua concedierii. Categoriile de persoane asigurate obligatoriu în sistemul public sînt specificate în Legea nr.489-XIV din 8 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale.

Asigurații din sistemul public de asigurări sociale au dreptul la următoarele prestații:

a) indemnizație pentru incapacitate temporară de muncă cauzată de boli obișnuite sau de accidente nelegate de muncă;
b) prestație pentru prevenirea îmbolnăvirilor (carantină);

2011 este anul oportunităților pentru sectorul energetic al Moldovei

Anul 2011 are șanse să fie unul fructuos pentru sectorul energetic al Republicii Moldova. Preluarea președinției de către țara noastră în cadrul Comunității Energetice Europene (CEE) oferă șansa de a beneficia de suport financiar pentru consolidarea sectorului. De asemenea, renegocierea contractului cu „Gazprom” ar putea oferi anumite avantaje RM. Acestea sînt principalele concluzii ale studiului „7 premise pentru consolidarea sectorului energetic al RM în anul 2011”, prezentat la IDIS „Viitorul”.

În Programul de activitate pentru 2011-2014, Guvernul își propune realizarea a 11 obiective ambițioase privind securitatea energetică a țării, constată autorul studiului, expertul în eficiență energetică, Ion Muntean. În acest sens, este necesar de a revizui Strategia energetică a RM pînă în 2020 și de a o structura într-un program cu obiective pe termen scurt, mediu și lung, însoțit de planuri de acțiuni realiste, consideră experții.

Interconectarea sistemului energetic național cu cel european este una din obligațiile pe care RM și le-a asumat odată cu aderarea la CEE. „Este important ca rețeaua conductelor de gaze naturale din RM să fie interconectată cu cea din România printr-o altă interconexiune decît traseul de tranzit spre Balcani al „Gazprom”-ului. Astfel, va fi posibilă accesarea eventualelor surse disponibile în rețea, datorită proiectelor care ar traversa partea de vest a României”, susține Muntean.

Potrivit expertului, principalele aspecte care trebuie remediate în noul contract cu „Gazprom” este formula de calcul al prețului de procurare a gazului, revizuirea structurii proprietății „Moldovagaz”, dar și taxa de tranzit pentru gazul rusesc direcționat spre Balcani.

Anul 2011 va însemna reconfigurarea cadrului instituțional în domeniu, prin crearea Agenției și Fondului pentru eficiență energetică. Tot în 2011 urmează să fie elaborată o Strategie de eficientizare a consumului de energie pentru municipiul Chișinău, se arată în studiu.

◆ Avocatul dvs. la domiciliu

La întrebări
răspunde juristul
Vitalie MODRÎNGĂ

Am activat la mai multe întreprinderi. La majoritatea din ele, conducătorii acestora n-au grijă să asigure măcar elementarul condițiilor privind protecția muncii salariaților. Pentru a cunoaște cum să-mi apăr dreptul în sfera muncii, aș vrea să știu care sînt obligațiile angajatorului privind asigurarea protecției muncii?

Victor LUPUȘOR,
mun. Chișinău

Obligațiile angajatorului privind asigurarea protecției muncii sînt reglementate de art.225 din Codul muncii. Conform prevederilor acestui articol angajatorul răspunde de asigurarea protecției muncii în unitate și are următoarele obligații în acest domeniu:

a) să aprobe, în etapa de cercetare, proiectare, executare și exploatare a construcțiilor și echipamentelor tehnice, de elaborare a proceselor tehnologice, soluții conforme normelor de protecție a muncii, aplicarea cărora ar elimina riscurile de accidentare a salariaților și de contractare a bolilor profesionale;

b) să obțină, în cazul lansării în producție a echipamentelor tehnice, a echipamentului de protecție și de lucru, conform cerințelor și procedurii stabilite în lege, documentele eliberate de organele abilitate, precum și să mențină condițiile pentru care s-au obținut acestea și să solicite revizuirea documentelor respective în cazul schimbării condițiilor inițiale;

c) să stabilească împuternicirile și obligațiile managerilor privind realizarea măsurilor de protecție a muncii și să asigure supravegherea și controlul desfășurării activității în condiții de securitate;
d) să organizeze serviciul pentru protecția muncii și serviciul medical;

e) să achite instituțiilor medicale cheltuielile pentru acordarea ajutorului medical de urgență în caz de accidente de muncă și acutizare a bolilor profesionale;

f) să contribuie la constituirea în unitate a comitetului pentru protecția muncii;

g) să asigure evaluarea factorilor de risc la locurile de muncă;

h) să asigure elaborarea și realizarea planului anual privind măsurile de protecție a muncii în unitate;

i) să nu atragă mijloacele salariaților în acoperirea cheltuielilor legate de realizarea măsurilor de protecție a muncii în unitate;

j) să admită la lucru numai persoane care, în urma controlului (examenului) medical, corespund sarcinilor de muncă ce urmează să le execute; să asigure periodicitatea acestor controale (exame);

k) să asigure informarea fiecărui salariat asupra riscurilor la care acesta este expus în desfășurarea activității sale la locul de muncă, precum și asupra măsurilor preventive necesare;

rilor la care acesta este expus în desfășurarea activității sale la locul de muncă, precum și asupra măsurilor preventive necesare;

l) să asigure instruirea salariaților în materie de protecție a muncii, inclusiv instruirea împuterniciților pentru protecția muncii;

m) să elaboreze și să aprobe, de comun acord cu reprezentanții salariaților, instrucțiuni cu privire la protecția muncii, corespunzătoare condițiilor în care se desfășoară activitatea la locurile de muncă;

n) să asigure dotarea salariaților cu echipament individual de protecție și de lucru, precum și păstrarea, întreținerea, repararea, curățarea și dezintoxicarea acestuia;

o) să acorde materiale igienico-sanitare salariaților care lucrează la locuri de muncă cu condiții de muncă cu condiții de muncă cu condiții de muncă unde este posibilă acțiunea substanțelor nocive asupra mîinilor;

p) să acorde alimentație de protecție salariaților care lucrează în condiții de muncă vătămătoare;

r) să asigure buna funcționare a sistemelor și dispozitivelor de protecție, a aparaturii de măsură și control, precum și a instalațiilor de captare, reținere și neutralizare a substanțelor nocive degajate în desfășurarea proceselor tehnologice;

s) să nu ceară salariatului îndeplinirea unor sarcini de muncă cu pericol iminent de accidentare;

t) să asigure fiecare salariat contra accidentelor de muncă și bolilor profesionale;

u) să asigure comunicarea, cercetarea, evidența și raportarea corectă și în termenele stabilite a accidentelor de muncă și a bolilor profesionale produse în unitate, elaborarea și realizarea măsurilor de prevenire a acestora;

v) să asigure, în caz de accidentare sau de îmbolnăvire la locul de muncă, acordarea primului ajutor și transportarea salariaților în instituții medicale;

x) să efectueze, în modul stabilit de Codul muncii, transferul la o muncă mai ușoară a salariaților care au nevoie de aceasta din motive de sănătate.

Citații în judecată

Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezentarea reprezentantului SRL „Ceatracom”, pentru data de 28 februarie 2011, ora 9.45, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 218, et. 2) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de SRL „Tehnoin-Auto”.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Liliana Andriaș**
♦♦♦

Judecătoria Economică de Circumscripție, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Terolex-Com”, pentru data de 9 martie 2011, ora 10.00, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 213, et. 2) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de SA „Floare-Carpet” privind încasarea sumei de 11 967 lei 23 bani.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Ion Stepanov**
♦♦♦

Judecătoria Economică de Circumscripție, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului „Bravbici” SRL, pentru data de 16 martie 2011, ora 10.30, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 207) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de „Veloxi Prim” SRL privind încasarea datoriei.

Judecător **V. Orîndaș**
♦♦♦

Judecătoria Economică de Circumscripție, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului „Andrivencom” SRL, pentru data de 13 mai 2011, ora 9.15, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 207) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de „Rumitox” SRL privind încasarea datoriei.

Judecător **V. Orîndaș**
♦♦♦

Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezentarea reprezentantului SC „Premium Auto” SRL, Chișinău, pentru data de 16 martie 2011, ora 10.30, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 204) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de SC „Conduct Linia”.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **S. Namașco**
♦♦♦

Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezentarea reprezentantului SRL „Top Magazine”, pentru data de 17 martie 2011, ora 10.30, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 225) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de SRL „Vitalcomus”.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Iu. Țurcan**
♦♦♦

Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezentarea reprezentantului SRL „Mecenergo”, cu sediul în Chișinău, bdul Moscovei nr. 15/1, apt. 83, pentru data de 31 martie 2011, ora 9.15, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 218, et. 2) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de SA „CMMM nr. 1”, mun. Chișinău privind încasarea datoriei.

Judecător **Liliana Andriaș**
♦♦♦

Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezentarea reprezentantului SRL „Tamina Com”, pentru data de 5 aprilie 2011, ora 10.20, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 225) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de SA „JLC”.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Iu. Țurcan**

♦♦♦
Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Stănescu Corneliu, pentru data de 2 martie 2011, ora 14.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 37) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Țimbrilo Ina privind desfacerea căsătoriei.

Judecător **Ion Țurcan**
♦♦♦

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cetlor: Bulbaș Andrei, Bulbaș Veaceslav, Bulbaș Marina, pentru data de 25 martie 2011, ora 14.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 61) în calitate de pîrîți în cauza civilă intentată de BC „Banca Socială” SA privind încasarea datoriei.

Judecător **Djeta Chistol**
♦♦♦

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Roșca Valeriu Simion, pentru data de 4 martie 2011, ora 15.30, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 14) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Macari Eduard privind încasarea datoriei.

Judecător **Nina Arabadji**
♦♦♦

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Banahovski Dmitri Alexandr, pentru data de 7 martie 2011, ora 14.30, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 14) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de SAR „Donaris Group” SA privind încasarea sumei.

Judecător **Nina Arabadji**
♦♦♦

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Gorgan Valeriu, cu domiciliu: Chișinău, str-la Studenților nr. 19/1, apt. 1, pentru data de 10 martie 2011, ora 11.30, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 36) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Toloca Serghei privind încasarea sumei în temeiul recipisei.

Judecător **Aliona Miron**
♦♦♦

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului ÎM „Casa Blanca IPB Imobil Group” SRL, pentru data de 14 martie 2011, ora 11.00, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 15) în calitate de copîrît în cauza civilă la acțiunea cet. Mircos Viorica privind rezoluțiunea contractului.

Judecător **V. Micu**
♦♦♦

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Rusu Mihai Nicolae, născut la 28.09.1984, pentru data de 23 martie 2011, ora 9.30, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 29) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de CCL-232 privind încasarea datoriei.

Judecător **Steliana Iorgov**

♦♦♦
Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Cercel Aurel Dumitru, născut la 24.04.1976, pentru data de 28 februarie 2011, ora 15.00, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 29) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de cet. Cercel Ruxanda privind desfacerea căsătoriei.

Judecător **Steliana Iorgov**

♦♦♦
Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Rondou Lux” în ciliate de pîrît și cet. Călugăreanu Serghei, cu ultimul domiciliu pe str. N. Dîmo nr. 15/1, apt. 82, din mun. Chișinău în calitate de reclamat, pentru data de 25 martie 2011, ora 11.00, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 4) unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată la cererea ÎCS „Express Leasing” SRL privind rezilierea contractului de leasing.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **V. Găsca**

♦♦♦
Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Crăciun Irodia, pentru data de 28 februarie 2011, ora 12.30, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 12) unde va avea loc examinarea cauzei civile Procurorul r. Hîncești în interesele Biroului Vamal Leușeni către Crăciun Irodia privind încasarea sumei.

Judecător **Viorica Mihaila**

♦♦♦
Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Garcu Vladimir, pentru data de 21 februarie 2011, ora 10.00, la ședința de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 306) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Vlad Butnaru în interesele lui Raru Dorin împotriva lui Garcu Vladimir privind încasarea datoriei, dobînzii de împrumut și a dobînzii de întîrziere.

Judecător **Oxana Robu**

♦♦♦
Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Lepădatu Valentin, Rotaru Svetlana și reprezentantul SRL „Maestro Dominator”, pentru data de 7 martie 2011, ora 11.00, la ședința de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 306) în calitate de pîrîți în cauza civilă intentată de Vrîncean Natalia privind declararea nulității actului juridic.

Judecător **Oxana Robu**

♦♦♦
Judecătoria Bălți solicită prezentarea cet. Stețcov Nicolai, pentru data de 1 martie 2011, ora 15.30, la ședința de judecată (Bălți, str. Hotinului nr.43, bir. 24) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de ÎCS „Express Leasing” privind încasarea datoriei.

Judecător **F. Dragan**

♦♦♦
Judecătoria Strășeni solicită prezentarea cet. Ușacov Vladimir, născut la 8 aprilie 1972, cu domiciliul în orașul Strășeni, pentru data de 4 martie 2011, ora 8.30, la ședința de judecată (Strășeni, str. Ștefan cel Mare și Sfînt nr. 98, bir. 5) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de ÎCS „Express Leasing”.

Judecător **Vasile Rusu**

♦♦♦
Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Anton Renat, pentru data de 1 martie 2011, ora 15.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 59) în calitate de copîrît în cauza civilă intentată de Darii Cristina privind încasarea datoriei.

Judecător **Ștefan Niță**

♦♦♦
Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Pășcanu Constantin, pentru data de 28 februarie 2011, ora 9.30, la ședința de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 311) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Pășcanu Valentina privind lipsirea de dreptul la spațiul locativ.

Judecător **Vladislav Clima**

♦♦♦
Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Patrașev Andrei, pentru data de 4 martie 2011, ora 9.30, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 66) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Patrașev Olga privind desfacerea căsătoriei.

Judecător **A. Catană**

ÎN ATENȚIA CITITORILOR!

Săptămînalul juridic „Dreptul” publică „Citații în judecată” din toate raioanele republicii. Pentru aceasta nu este nevoie să vă deplasați la Chișinău. E de ajuns să expediați prin tel/fax (**nr. 577690**) copia dispoziției de plată și citația propriu-zisă, astfel economisind sume importante pentru transport. „Dreptul” poate fi procurat în oficiile „Poșta Moldovei” sau la redacție.

Date bancare: c/d 222472202641

BC Banca Socială. BIC: BSOCMD 2x722,

cod 280101722, c/f 37934018.

Publicația periodică „DREPTUL”

APEL pentru crearea unor mecanisme și instrumente legale și credibile, care ar garanta drepturile și libertățile fundamentale ale locuitorilor din regiunea transnistreană

Asociația „Promo-LEX” continuă să urmărească cu atenție și cu preocupare situația drepturilor omului în regiunea transnistreană a Republicii Moldova.

„Promo-LEX” constată din nou grave abuzuri împotriva locuitorilor regiunii, săvîrșite de către administrația ilegală de la Tiraspol, pe de o parte, și incompetență, lipsa efortu-

rilor și ignorarea obligațiilor pozitive de către autoritățile constituționale ale Republicii Moldova, pe de altă parte.

Asociația „Promo-LEX” își exprimă îngrijorarea în legătură cu situația tot mai dramatică a celor 2 deținuți politici, Ernest Vardanean și Ilie Cazacu, care au fost „condamnați” de către grupa-administrația ilegală de la Tiraspol. În aceste condiții, putem vorbi despre un caz unic și impo-

sibil în alte țări: cetățeni ai RM, pe teritoriul RM, sînt „arestați”, „cercetați”, „judecați” și „condamnați” de către cetățeni ai RM pentru „spionaj” în favoarea Republicii Moldova.

Revoltător este faptul că de aproximativ un an de zile autoritățile constituționale asistă neputincios la această scenă umilitoare pentru orice cetățean al Republicii Moldova, limitîndu-se la declarații for-

male și banale despre succesul „negocierilor” și al „dialogului”. Iresponsabil este și gestul de a cere acțiuni, eforturi și rezultate comunității internaționale, în timp ce structurile guvernamentale și organele abilitate ale statului Republicii Moldova nu se obosesc să propună discutarea, adoptarea și implementarea unei Strategii de reintegrare a țării.

Asociația „Promo-LEX” apreciază eforturile și spri-

jinul comunității internaționale în rezolvarea problemei transnistrene. Solicităm Uniunii Europene, Statelor Unite, OSCE, Ucrainei, Federației Ruse și Republicii Moldova (participanți 5+2) să inițieze în cel mai scurt timp proceduri pentru crearea unor instituții și instanțe legale și credibile pentru locuitorii regiunii transnistrene. Acestea ar servi drept mecanisme și instrumente practice pentru

populația regiunii în vederea protejării și apărării drepturilor lor constituționale.

Asociația „Promo-LEX” cere eliberarea imediată și necondiționată a lui Ernest Vardanean și Ilie Cazacu și sancționarea tuturor persoanelor implicate în răpirea și sechestrarea de persoane, conform normelor penale ale Republicii Moldova și ale prevederilor legislației naționale.

Aniversări

Zilele acestea și-au aniversat ziua de naștere: **Oxana Eșanu**, lector universitar Facultatea de drept USM; **Vladimir Lavric**, doctor în drept, conferențiar universitar Facultatea de drept USM; **Octavian Cazac**, doctor în drept Facultatea de drept USM; **Liliana Catan**, judecător CA Chișinău; **Luiza Gafton**, judecător Botanica; **Nadejda Mazur**, judecător Centru; **Elena Grumeza**, judecător Bălți; **Tatiana Troianovschi**, judecător Orhei; **Maria Malanciuc**, președinte Judecătoriei Ungheni; **Lidia Bulgac**, judecător CA Chișinău; **Ion Cotea**, judecător Cahul; **Iurie Țîmbalari**, judecător Dondușeni; **Sergiu Balaban**, judecător Hîncești; **Ion Ghilaș**, președinte Judecătoriei Șoldănești; **Grigore Dașchevici**, președinte Judecătoriei Călărași; **Serghei Papuha**, judecător Cimișlia; **Petru Tofan**, procuror Ștefan Vodă.

Mult stimată omagiată este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere și calde urări de sănătate. Aprecieri străduința, devotamentul, abnegația, responsabilitatea cu care vă îndepliniți obligațiile astfel încât doar Dreptatea și Adevărul să triumfe.

Vă dorim să aveți parte de acum încolo doar de împliniri și realizări care să vă întregască deplin fericirea.

La mulți ani!

Cu profund respect,
membrii Consiliului de administrație
al Uniunii Juriștilor,
Echipa Dreptul și
Revista Națională de Drept

Echipa redacției Vă adresează un Apel de uniune și sprijin. Vă șintem recunoscători că sunteți abonații noștri și susțineți ziarul. Noi avem nevoie de acest ajutor și vom rămâne alături de Dvs.

Meridian juridic

Cele mai ciudate legi din Statele Unite

Statele Unite au aprobat 30 000 de legi noi, anul trecut, care se adaugă celor alte câteva sute de mii existente, în total, în statele americane. Pe lângă legile generale, în fiecare stat există câte o serie de legi ciudate, uimitoare pentru europeni.

Dacă legile americane garantează o sumedenie de libertăți ei bine, în multe state americane există numeroase interdicții foarte bizare și uimitoare, în același timp, pentru un european, informează dumbledaws.com.

Mai jos vă vom prezenta o selecție a celor mai „trăsnite” legi din Statele Unite.

Alabama

- Este ilegal să vinzi alune în Lee County, după apusul soarelui, miercuri.

- Este ilegal să porți o mustață falsă, care provoacă risul în biserică.

- A pune sare pe calea ferată poate fi pedepsită cu moartea.

Arkansas

- Un bărbat poate să-și bată legal soția, dar nu mai mult de o dată pe lună.

- Cîinii nu au voie să latre după ora 18.

California

- Este interzis să dormi într-un vehicul parcat.

- Nu aveți permisiunea să purtați cizme de cowboy, fără să definiți cel puțin două vaci.

Colorado

- Nu poți conduce o mașină neagră dominică.

- Este ilegal să maltratezi șobolani.

- Este ilegal pentru un bărbat să sărute o femeie, în timp ce ea doarme.

Connecticut

- Este ilegal să mergi în marșarier, după apusul soarelui.

- De Crăciun se folosesc doar luminițe albe.

- Este ilegal pentru orice cosmetician să fredoneze, să fluiera sau să cînte, în timp ce lucrează pe un client.

Delaware

- Este interzis să te schimbi de haine într-un vehicul.

Georgia

- Toate jucăriile sexuale sînt interzise.

- Toți cetățenii trebuie să posede o greblă.

Illinois

- Trebuie să contactați poliția, înainte de a intra cu automobilul în oraș.

- Zmeii nu pot să zboare în oraș.

Montana

- Este ilegal să ai o oaie în cabina camionului, fără un însoțitor.

Nebraska

- Persoanele cu gonoree nu se pot căsători.

Aceasta este America, țara unde libertățile sînt amestecate cu interdicții haioase.

Ziua Îndrăgostiților în lume

Ziua Îndrăgostiților, o zi specială dedicată dragostei, este sărbătorită peste tot în lume sub diferite nume sau la diferite date calendaristice. Între toate acestea, data de 14 februarie a devenit sărbătoarea internațională a iubirii, fiind marcată și în țările în care există deja un omolog al Sfîntului Valentin.

Considerată echivalentul românesc al zilei Sfîntului Valentin, Dragobetele simbolizează sărbătoarea dragostei în tradiția românească, fiind marcată pe 24 februarie. Sărbătoarea este numită astfel după un personaj din folclorul românesc, Dragobetele fiind fiul babei Dochia. Deși aveau o sărbătoare a iubirii, românii au importat de cîțiva ani încoace Valentine's Day, care a ajuns să se bucure de o

popularitate mai mare decît tradițiile de Dragobete.

În Japonia, de Ziua Îndrăgostiților, pe 14 februarie, fetele oferă băieților ciocolată neagră și, o lună mai tîrziu, băieții întorc favorul, oferindu-le fetelor ciocolată albă în Ziua Albă (14 martie).

În Turcia, echivalentul Sfîntului Valentin este Sfîntul Gregor, traducîndu-se ca Ziua Inimilor Dragi/Dulci, sărbătorită pe 17 februarie, iar în Țara Galilor, locuitorii îl celebrează, pe data de 25 ianuarie, pe Sfîntul patron al îndrăgostiților, Sf. Dwynwen.

În Brazilia, Ziua Îndrăgostiților este consemnată în mod tradițional pe data de 12 iunie, cu o zi înainte de Sfîntul Anton, protectorul căsătoriilor, obiceiurile fiind aceleași. Îndrăgostiții își oferă

diverse cadouri, printre care ciocolată și flori.

Columbienii marchează Ziua Îndrăgostiților în ce-a de-a treia vineri și sîmbătă a

Finlanda, la aceeași dată este și Ziua Prietenului.

În Slovenia, ziua iubirii se sărbătorește tradițional pe 12 martie, fiind ziua Sf. Gregor. Conform unui proverb suedez care spune că Sfîntul Valentin aduce „cheile rădăcinilor”, 14 februarie este ziua în care florile și plantele încep să crească, ziua în care încep lucrările agricole și, de asemenea, se spune că păsările se căsătoresc în această zi.

În Suedia este consemnată din anul 1960, fiind numită Ziua tuturor Inimilor, iar în Marea Britanie circula povestea potrivit căreia, în Norfolk, un personaj numit Jack Valentin împărțea copiilor dulciuri și cadouri, ciocănind și lăsîndu-le la ușa din spatele casei.

IUBIRE, TU

*Iubire, tu ai așa putere
C-aprinzi în flăcări inima,
În toate tu oferi plăcere
Și dulce mîngîiere.*

*Sfârîmi și inima de piatră
Ce tare s-a ținut odată,
Aduci căldura primăverii
Cu-a ta zîcnire și putere.*

*Ești sentimentul prea curat,
Pe care mulți l-au încercat*

*Dulceața, dragostea și dorul,
Ne dau puteri, ne dau fioruri.*

*Ce chip ai tu nevinovat,
Păcat că nu reziști un veac,
Să cînt, să plîng tremurător
Cu-o șoaptă dulce de amor.*

*Aș vrea, să fii iubire sfîntă
Și devotată cît de cît.*

*Căci numai tu, cu-a tale mreje,
Îmi dai puteri și vreau să cînt!*

Julia DRUȚĂ

După 55 de ani, mersul pe jos îmbunătățește memoria

Exercițiile fizice de intensitate moderată care sînt practicate în mod regulat, precum mersul pe jos, îmbunătățesc memoria persoanelor în vîrstă de peste 55 de ani și împiedică fenomenul de deteriorare a capacităților mintale, asociat procesului de îmbătrînire. Aceasta este concluzia cercetătorilor de la Universitatea Pittsburgh din statul Pennsylvania, Universitatea Illinois, și Universitatea Rice din statul Texas.

Studiul a fost publicat în revista americană Proceedings of the National Academy of Sciences.

La acest studiu au participat 120 de persoane cu vîrstele

cuprinse în intervalul 55-80 de ani, sedentare, și care nu sufereau de demență. Jumătate dintre voluntari au fost incluși într-un program ce includea mersul pe jos, cu o viteză moderată, timp de 40 de minute pe zi, trei zile pe săptămînă. Ceilalți voluntari au practicat doar cîteva exerciții ușoare. Savații americani au constatat că voluntarii care au practicat mersul pe jos au beneficiat de o creștere a hipocampusului stîng și drept cu 2,12%, respectiv 1,97%, după un an.

Studiul a fost finanțat de National Institute of Aging din Statele Unite ale Americii.

CALEIDOSCOP

Șoarecii, mult mai eficienți în domeniul securității aeroporturilor

O companie israeliană a creat un detector care folosește șoareci pentru a-i prinde pe potențialii teroriști și pe traficanții de droguri.

Șoarecii sînt antrenați ca atunci cînd detectează mirosul specific eliberat de droguri sau de explozibili să fugă într-o încăpăre alăturată, această acțiune declanșînd o alarmă. Inventatorul sistemului, Eran Lumbroso, a explicat cum funcționează acesta: „Pentru șoareci, este ca și cum ar simți prezența unei pisici și ar fugi pentru a o evita. Sistemul nostru detectează «evadarea» șoarecelui”.

Șoarecii lucrează în ture de cîte 4 ore, iar în testele efectuate pînă acum s-au dovedit a fi mai eficienți decît scannerele cu raze X. De asemenea, șoarecii au avut o rată de succes mai mare decît cea a cîinilor special antrenați în acest scop.

Dispozitivul a fost testat anul trecut într-un mall din Tel Aviv. Dintre 1000 de clienți ai mall-ului, 22 purtau dispozitive de test, cu „explozibili”. Șoarecii au reușit să-i identifice pe toți.

Cum ne îmbolnăvesc sucurile carbogazoase

Profesorul Gheorghe Mencinicopschi spune că băuturile carbogazoase conțin coloranți foarte periculoși, dar și zahăr în exces.

„Pe lângă coloranții foarte periculoși, cum este tartrazina (E 102 - care „îngălbențește” alimentele, dîndu-ne impresia că

sînt așa de la portocale), sucurile carbogazoase conțin aditivi cu o concentrație glicemică foarte mare. Cu alte cuvinte, multe, multe zaharuri. De exemplu, un litru de băutură de tip cola sau cu aromă de portocală este echivalent cu 100-110 grame de zahăr alb, cantitate foarte mare pentru organismul nostru (n.r. - 100 g de zahăr înseamnă aproximativ jumătate de cană obișnuită, în condițiile în care, pentru un bărbat, se admit 60 g de zahăr pe zi, iar pentru o femeie, 50 g). Mai ales că, într-o zi normală, bem o cafea cu zahăr și consumăm dulciuri și produse de patiserie, care, pe lângă zahărul alb, conțin și aditivi cu o concentrație glicemică ridicată”, explică Mencinicopschi.

Cîrțița Phil, cea mai faimoasă rozătoare din lume, a prezis o primăvară timpurie

Chiar dacă trec printr-o iarnă foarte grea, cu ger și multă zăpadă, americanii pot sta liniștiți. Cea mai faimoasă cîrțiță din lume, rozătoarea Phil, a prezis o primăvară timpurie.

În fiecare an, de ziua Cîrțiței, rozătoarea Phil este rugată să prezică cît va mai dura iarna. Anul acesta, cîrțița profet nu și-a văzut umbra, ceea ce înseamnă că primăvara va sosi mai devreme.

De-a lungul celor 125 de ani de tradiție a predicțiilor meteorologice cu rozătoare, acestea și-au văzut umbra de 98 de ori și nu au văzut-o doar de 16 ori. Predicțiile lui Phil atrag în fiecare an pînă la 15 000 de spectatori.

FONDATORI:

Universitatea de Stat din Moldova,
Uniunea Juriștilor din Moldova

Redactor-șef:
Gheorghe AVORNIC

Reporteri: Irina BUREA,

Stelina CIOBANU, Lilia DUMINICA,

Jurist: Vitalie MODRÎNGĂ

Redactor-stilizator: Corina BERZOI

Machetator: Maria BONDARI

Contabila: Maria JOSANU

Adresa redacției:

MD 2009, Chișinău, str. A. Mateevici, 60,
bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din
str. Bănulescu-Bodoni. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.

DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641.

BC Banca Socială.

BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor
publicate nu reflectă neapărat opinia redacției.
Redacția nu corespundează cu cititorii,
materialele autorilor nu se recenzează și nu se restituie.
Tiparul executat la tipografia USM.

Indice - 21596

Tiraj 4600

Com. 23/11